

Frida-maniaa

Nyt on Suomikin täynnä Fridaa. On näyttelyä ja näytelmää. Jokikisen tiedotusvälineen on tehtävä jonkinmoinen juttu, muuten ei ole mitään. Onneksi buumi ei sentään ole niin primitiivistä kuin jenkeissä, jossa Madonnakin on hankkinut pari Fridaa.

Menin Meksikoon ensimmäistä kertaa vuonna 1985, silloin töihin. Olin kuullut sensaatiomaisista meksikolaisista naisenkuvista. Kyselin ja kuulin monenlaisia tarinoita. Diego Riveran ja Frida Kahlon sininen talo, Casa Azul, Mexico Cityssä oli silloin kuitenkin remontissa ja suljettuna. Päätin tulla uudestaan. Menin ja näin.

Seuraavat lauseet eivät ole virallista taidehistoriaa. Ovatpahan paikallisten ihmisten jutuista vohkittuja ja muista vinkeistä kehkeytyneitä omia pähkäilyjä.

Frida Kahlo oli isänsä puolelta eurooppalaista sukua. Vuosisadan alussa ja etenkin vallankumouksen jälkeen Meksiko oli suosittu muuttomaa. Myöhemmin se tuli tunnetuksi suvaitsevaisuudestaan. Monet poliittiset seikkailijat, erityisesti vasemmistolaiset, pakenivat sinne ja saivat eellä ja puuhailla rauhassa. Sieltä Castrokin lähti Granmallaan kohti Kuubaa. Trotskin asunto, nyttemmin museo, on niin ikään samoilla kullilla kuin Casa Azul.

Frida sairasti lapsena polion. Sitten sattui koulumatkalla järkyttävä bussionnettomuus, josta myöhemmin seurasi monenlaista murhetta. Jo koulussa Frida oli leuhkinut, että hän tulee iskemään Diego Riveran, Meksikon sen hetken kuumimman taiteilijan. Hän onnistuikin. Diego oli, tai hänen ainakin sanotaan olleen, paikalliseen tyyliin kunnan macho. Mutta oli Fridallakin omat seikkailunsa, kuten hän on itse tunnustanut.

Frida oppi käyttämään sairauksiaan hyväksi. Hän tottui saamaan aina tahtonsa läpi. - Hän kiukutteli, kuten karkkeja haluava pikkulapsi äidilleen kaupan kassajonossa. Parempi suostua, niin parkuminen loppuu. Hän kerjäsi ja sai hellittelyjä. Diego ei ymmärtänyt. Frida sopi erinomaisesti feministien airueeksi. Ja olihan Frida töiltään jotenkin monumentaalinen.

Frida maalasi enimmäkseen omia kuviaan, joista monet ovat kerrassaan lamauttavia. Mutta maalasi hän muunlaisia kuviakin, kuten arvoituksellinen syntymäni (Mi Nacimiento, 1932, ei Helsingin näyttelyssä). Monet työt viittaavat selvästi skitsofreniaan.

Oli miten oli, Frida maalasi jumalaisesti. Kuvat säväyttävät ja pysäyttävät kenet vaan. Omakuvien katse irtoaa kankaalta ja pistää kuin tikari. Kannattaa piipahtaa Helsinkiin katsomaan, vaikkei siellä ihan parhaimpia töitä olekaan ja vaikka nimikkotyö Kaksi Fridaa (Las Dos Fridas, 1939) onkin vain valokuvajäljennös.

pajen